

Sygn. akt I NSW 5386/20

POSTANOWIENIE

Dnia 28 lipca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Janusz Niczyporuk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Antoni Bojańczyk

SSN Aleksander Stępkowski

w sprawie z protestu wyborczego B.H.

przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej

przy udziale Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej i Prokuratora Generalnego,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 28 lipca 2020 r.,

pozostawia protest bez dalszego biegu.

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 15 lipca 2020 r. B.H. (dalej: Skarżący) wniósł protest wyborczy w sprawie ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (tekst jedn.: Dz. U. z 2019 poz. 684 ze zm.; dalej: k.wyb.) i przeprowadzonych wyborów prezydenckich przez Państwową Komisję Wyborczą w dniu 28 czerwca 2020 r. i 12 lipca 2020 r. W ocenie Skarżącego zaistniało usankcjonowane przez Państwową Komisję Wyborczą przestępstwo dokonane przez Marszałek Sejmu E. W., poprzez naruszenie art. 303 § 1 k.wyb.

Państwowa Komisja Wyborcza nie wniosła odpowiedzi na protest.

Prokurator Generalny wniósł o pozostawienie protestu bez dalszego biegu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Protest należało pozostawić bez dalszego biegu.

W niniejszej sprawie należy podkreślić, że Skarżący podnosi protest w sprawie „ustanowionego” k.wyb., przeprowadzonych wyborów prezydenckich i naruszenia przez Marszałek Sejmu art. 303 § 1 k.wyb.

Sąd Najwyższy wyjaśnia w świetle powyższego, że instytucja protestu przeciwko ważności wyborów prezydenckich ma swoje konstytucyjne podstawy. W myśl art. 129 ust. 2 Konstytucji RP wyborcy przysługuje prawo zgłoszenia do Sądu Najwyższego protestu przeciwko ważności wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej na zasadach określonych w ustawie. Zasady te zostały obecnie zawarte w przepisach ogólnych art. 82 i art. 83 zamieszczonych w rozdziale 10 działu I ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. - Kodeks wyborczy (tekst jedn.: Dz. U. z 2019 r. poz. 684; dalej: k.wyb.) oraz w odniesieniu do wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej w przepisach szczególnych art. 321-323 k.wyb. zamieszczonych w rozdziale 5 działu V tego aktu prawnego, do których odsyła (w kwestii wskazania sądu właściwego do rozpoznania protestu oraz zasad jego wnoszenia i trybu rozpoznania) art. 83 k.wyb.

W świetle art. 82 § 2-5 k.wyb. prawo wniesienia protestu przysługuje wyborcom, których nazwiska są umieszczone w spisie wyborców w jednym z obwodów głosowania oraz przewodniczącemu właściwej komisji wyborczej i pełnomocnikowi wyborczemu. Sam protest wyborczy został zaś zdefiniowany w art. 82 § 1 k.wyb., jako protest przeciwko ważności wyborów, ważności wyborów w okręgu lub wyborowi określonej osoby. Takie określenie protestu wyborczego koresponduje z brzmieniem powołanego wcześniej art. 129 ust. 2 Konstytucji RP, a jego konsekwencją jest zawarty w punktach 1 i 2 art. 82 § 1 k.wyb. katalog zarzutów, na których można oprzeć protest. Są nimi: dopuszczenie się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalanie wyników głosowania lub wyników wyborów, lub naruszenie przepisów Kodeksu wyborczego dotyczących głosowania, ustalania wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów. Reasumując, przedmiotem protestu wyborczego jest ważność wyborów lub wyboru określonej osoby, a podstawę zakwestionowania tej ważności stanowią czyny przestępcze i delikty wyborcze rzutujące na przebieg głosowania, ustalanie jego wyników lub ustalanie wyników samych wyborów.

W myśl art. 321 § 1 i 3 oraz art. 322 § 1 i 2 k.wyb. również w przypadku wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej protest skierowany przeciwko ważności wyborów wymaga zachowania formy pisemnej, a jego treść powinna obejmować sformułowanie zarzutów, o których mowa w art. 82 § 1 k.wyb. oraz przedstawienie lub wskazanie dowodów na ich poparcie. W sytuacji, gdy następuje merytoryczne rozpoznanie protestu, Sąd Najwyższy wydaje w formie postanowienia opinię, która zawiera ustalenie co do zasadności zarzutów podniesionych przez protestującego, a w razie potwierdzenia zasadności owych zarzutów ocenę czy przestępstwo przeciwko wyborom lub naruszenie przepisów k.wyb. miało wpływ na ich wynik. Zgodnie z art. 322 § 1 k.wyb. Sąd Najwyższy pozostawia natomiast bez dalszego biegu protest wniesiony przez osobę do tego nieuprawnioną lub niespełniającą warunków określonych w art. 321 k.wyb. Należy zatem stwierdzić, że wynikająca z dyspozycji normy prawnej zawartej w art. 322 § 1 zdaniu pierwszym k.wyb. sankcja w postaci pozostawienia protestu bez dalszego biegu dotyczy sytuacji, gdy protest pochodzi od osoby niewymienionej w katalogu podmiotów uprawnionych do dokonania tej czynności zawartym w art. 82 k.wyb. lub nie spełnia wymagań formalnych określonych w art. 321 § 3 k.wyb., bądź też został wniesiony z naruszeniem terminu przewidzianego przez przepis szczególne.

Oceniając protest wyborczy wniesiony przez B.H., Sąd Najwyższy stwierdza, że Skarżący nie sformułował w sposób prawidłowy zarzutów, które nawiązywałyby do określonych w art. 82 § 1 k.wyb. podstaw jego wniesienia. Sformułowany przez Skarżącego zarzut nie czyni zadość warunkom konstrukcyjnym protestu przewidzianym w obu punktach art. 82 § 1 k.wyb. Protest nie spełnia bowiem ustawowego wymogu, polegającego na konieczności wskazania, że zarzucane naruszenia prawa miały wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów. Skarżący w piśmie określonym jako protest wyborczy poprzestał bowiem na podniesieniu faktu „ustanowienia” k.wyb. oraz naruszenia przez Marszałek Sejmu art. 303 § 1 k.wyb. Stwierdzić zatem należy, że sformułowanie protestu wyborczego w sposób nieodpowiadający art. 82 § 1 k.wyb. z jednoczesnym powołaniem się przez Skarżącego na wskazane wyżej fakty wymaga stwierdzenia, że wniesiony protest wyborczy należało pozostawić bez dalszego biegu.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy działając na podstawie art. 322 § 1 w związku z art. 321 § 3 oraz art. 82 § 1 k.wyb. postanowił jak w sentencji.